

[Veistrup.]

set Værdien af de Kauteler, man satte ind i Grundloven af 1915. Man vilde give Venstre Lejlighed til at overveje den nye Tingenes Tilstand, som politisk var skabt ved dette Valg. Der skal jo Tid til alting, ogsaa til at forandre Standpunkt til politiske Problemer. Det gælder i alt Fald i al Almindelighed; vi har ganske vist i den senere Tid set enkelte Fænomener, der tyder paa det modsatte, men Regelen er da den, jeg her har nævnt.

I Samlingen 1934—35 fremsatte Regeringen Forslag om en Grundlovsændring bygget paa Etkammerssystemet. Venstre vendte sig med Styrke derimod, endogsaa i den Grad, at man nægtede at forhandle om Forslaget. Det vilde da have været urimeligt, om man allerede Aaret efter kom og præsenterede det samme Forslag. Det var derfor rimeligt og naturligt, at man ud fra Ønsket om saa stor Tilslutning som muligt til en Grundlovsændring søgte den størst mulige Enighed tilvejebragt gennem den Kommissionsforhandling, som skulde foregaa, saa meget mere som Ønsket om en Kommissionsforhandling var fremført tidligere fra konservativ Side.

Men Venstre har gjort sig de største Anstrengelser for ikke at være paa samme Bølgelængde som vi andre. I 1935 vakte Tanken om Etkammersystem den største Afsky hos det. Man vilde bevare de to Ting, og paa et sent Tidspunkt af Forfatningskommissionens Arbejde opretholdt man dette. Man kunde godt nøjes med at vælge et enkelt Ting, men saa maatte det i hvert Fald deles i to Afdelinger, og man henviste i saa Henseende til Norge og Island. Vi gik ind paa Tanken om de to Ting med Bevarelsen af Etkammersystemets Idé ved Siden af, men aldrig saa snart var dette sket, før Venstre officielt erklærede sin Kærlighed til et rent Etkammersystem. Man kan vel ikke undre sig over, at vi stillede os noget skeptiske over for denne oplussende Kærlighed til et Etkammer. Nogen indgaaende Undersøgelse behøvedes heller ikke for at fastslaa, at det Produkt, som forelaa fra Venstres Side, og som blev udgivet for et rent Etkammer, havde en falsk Varebetegnelse. Det laa i sin Tendens som i sin Opbygning fjernt fra Etkammersystemets Idé. Etkammersystemets Idé er efter min Opfattelse Valgdagens Resultat omsat i Praxis i Landets Lovgivning. Det er paa Valgdagen og paa den alene, at Landets politiske Magtforhold afgøres. Men dersom man tror, at et Etkammersystems Idé er den, at man blot skal give alle hæderlige Mænd

og Kvinder, som har naaet Valgretsaldern, Ret til at vælge Medlemmer til en Rigsdag, som kun bestaar af eet Ting, og at man saa i øvrigt i denne Forfatning kan indføre en Del Ting, som kan forhindre de Tanker og Ideer, som er baaret frem af Flertallet, i at naa frem, saa har man taget fejl af Etkammersystemets Idé. I Stedet for at Valgretten skal og bør være den almindelige Befolknings Vaaben, vil man give Folket en Narresut, som jeg til det sidste vil vægre mig ved at byde Befolkningen. Det er jo det, Venstres Forslag tilsigter trods al den Ros, som det ærede Medlem (Hauch), som talte for Venstre, gav det. Flertallet i Rigsdagen faar Lov til at vedtage Lovene, men et Mindretal bestemmer, om de maa træde i Kraft, eller om de skal stedes til Hvile, saa at man kan faa Lov til at forelægge dem igen i den næste Rigsdagssamling. Dertil kommer, at det samme Mindretal har Ret til at kræve, at en Lov skal forelægges Højesteret, før den kan fremlægges til Stadfæstelse. Det maa vist indrømmes, at det er en forholdsvis beskedent Plads, man har tiltænkt de folkevalgte Repræsentanter inden for dette Etkammer.

Vi har altid regnet med, og det hører vel med til vor politiske Børnelærdom, at vi havde tre Magtfaktorer inden for vor Samfundsbygning, nemlig den lovgivende, den dømmende og den udøvende Magt. Nu forsøger man en Sammenblanding af den lovgivende og den dømmende Magt. Jeg vægrer mig ved at tro, at man virkelig har gennemtænkt dette Forhold rigtigt. Jeg kan ikke tro, jeg behøver nærmere at motivere, hvorfor jeg i Tider som disse vilde frygte en Sammenblanding af den lovgivende og den dømmende Magt. Jeg har derfor ogsaa allerede under første Behandling udtalt, og jeg gentager det her, at jeg ønsker, at de to Faktoreres Suverænitet hver for sig opretholdes.

Men ved Siden af de Bestemmelser, som jeg her har nævnt, er der jo en Del andre Bestemmelser i Venstres Forslag, som vi ikke kan give vor Tilslutning. Derfor har vi i Udvalget og i Underudvalget Gang paa Gang indbudt til Forhandling om det Forslag, som er fremsat af Regeringen og vedtaget af det store Flertal i Folketinget. Dette har man afvist. Man synes fra Oppositionens Side at ville fremelske en helt ny Form for Udvalgsbehandling, hvorefter det var Regeringspartierne, som skulde begynde med at gøre Indrømmelser og at stille Ændringsforslag til deres egne Forslag. Men dette er jo den bagvendte Verden.

Det Forslag, som i Dag foreligger til